EXTRA NUMMER

VAN DEN

JAVA-BODE,

van Donderdag 23 Junij 1864.

NEDERLANDSCH-INDIE.

BATAVIA.

23 Junij. Gisteren avond kwam alhier ter reede de Gouvernements-stoomer *Java*, gezaghebber Bernoster, aanbrengende europesche berigten, loopende tot 16 Mei jl.

Aangekomen passagiers, de Heeren: Sanders van Loo, Mullenmeister, J. Regler, Göring, Echtgenoot en Dochter, C. M. van Kervel en Echtgenoot, Hovy, B. Decker en Veit.

Z. E. de Gouverneur-Generaal is gisteren avond alhier per *Bromo* teruggekeerd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

TELEGRAPHISCH OVERZIGT.

Parijs, 15 Mei. De *Moniteur* zegt, dat de regering, gebruik makende van het regt, haar bij het concordaat geschonken, geen verlof heeft gegeven tot openbaarmaking van de Pauselijke bul van den 17den Maart, betreffende de invoering der Romeinsche liturgie in het diocese van Lyon. Indien desniettemin openbaarheid aan die bul werd gegeven, dan zou daardoor eene wet geschonden worden, die de regering verpligt is om te doen eerbiedigen en dit ook wil.

Turin, 14 Mei. In de op gisteren gehouden zitting der kamer van afgevaardigden hebben de heeren Alfieri en Passaglia de regering aangespoord, om hare gereserveerde houding te laten varen en een beslissenden stap te doen. De heeren Laporte en Miceli verlangen, dat de kamer de noodzakelijkheid proclamere om Rome te bezetten. De heer Musolino stelt voor de Romeinen op te roepen, *om zelven te beraadslagen omtrent hun lot*. De heer Chiaves wenscht de aanbieding eener wet, bepalende de inschrijvingen voor de verkiezingen op het Pauselijk gebied, met last aan de Italiaansche autoriteiten op de grenzen, om de verkiezings-operatiën te bewerkstelligen. De redenaar constateert het regt der Romeinen om hunne afgevaardigden te verkiezen. Frankrijk, zegt hij, kan zich niet verzetten tegen deze daad, die niet in strijd is met het beginsel van verdediging van het hoofd der kerk, door het Fransche gouvernement geproclameerd. De regering verklaart, dat zij die verschillende voorstellen niet kan aannemen.

Turin, 15 Mei. In de op gisteren voortgezette discussien in de kamer heeft de minister-president het voorstel van den heer Chiaves bestreden, met bijvoeging der verklaring, dat zij geen vooruitzigt op eenig practisch resultaat opleverden. Evenzoo bestreed hij de overige voorstellen betreffende de Romeinsche aangelegenheden, en zeide, dat eene onderhandeling met Frankrijk slechts zou kunnen worden aangeknoopt op den grondslag van de toestemming der bevolking en overigens met onthouding van iedere interventie. Hij trad in eene uitvoerige aanwijzing van de moeijelijkheden der kwestie, die slechts trapsgewijze tot eene beslissing is te brengen. Na dit een en ander heeft de kamer, met eene groote meerderheid van stemmen, hare goedkeuring omtrent de handelingen der regering uitgedrukt, en is zij vervolgens overgegaan tot de orde van dag.

Hamburg, 15 Mei. De Russische regering heeft den uitvoer van paarden uit de Zuidelijke provincien des lands verboden.

Garibaldi is weder op Caprera aangekomen.

Niets bijzonders uit Mexiko.

ALGEMEEN OVERZIGT.

(Particuliere Correspondentie).

Van 9—15 Mei.

Aan de conferentie is het gelukt eene wapenschorsing tot stand te brengen, waarbij de oorlogvoerende partijen te zee en te land elk hunne tegenwoordige positiën zullen blijven behouden; op aandrang van Engeland heeft Denemarken echter bewilligd in het opheffen der blokkade voor dien tijd. Dit schijnt evenwel veel moeite gekost te hebben, want men zegt, dat hierdoor in Koppenhagen eene ministeriële krisis is veroorzaakt. De ministers van justitie en van binnenlandsche zaken hebben hun ontslag ingediend. Deze wapenschorsing zal den 12den Mei een aanvang nemen en ééne maand duren. De bondgenooten zullen in Jutland hunne strategische positien blijven behouden, maar het bestuur in dat oord niet belemmeren, geene oorlogsbelasting heffen, en het onderhoud hunner troepen betalen.

Door het sluiten van deze wapenschorsing, is de kans op het herstel van den vrede veel grooter geworden; een voornaam struikelblok is uit den weg geruimd. Hetgeen thans vooral wordt gevorderd, is eene juiste waardering van de moeijelijkheid der kwestie, die de gevolmagtigden hebben op te lossen, en een opregte wensch om tot den vrede te geraken.

De krijgsverrigtingen waren in den laatsten tijd min of meer belemmerd door de plaatshebbende diplomatieke onderhandelingen; er was dan ook weinig verandering, sedert mijne laatste berigten, in den algemeenen toestand gekomen. De Pruissen gingen voort zich op de Duppeler-hoogten te versterken. De Denen losten den 5den Mei uit een der zich op het eiland Alsen bevindende batterijen een aantal kanonschoten op hen, welke niet beantwoord werden, en hierbij is het gebleven. De inwoners van Fredericia, die bij het eerste bombardement uit die vesting waren gevlugt, en hunne woningen aan de krijgsmagt hadden prijs gegeven, beginnen terug te keeren. Toen de Oostenrijkers aldaar binnenrukten, troffen zij in de stad 28 inwoners en 22 soldaten aan. Intusschen gaat Jutland zeer gebukt onder de oorlogscontributie, door den Pruissischen generaal Wrangel aan dit reeds zoo geteisterde land opgelegd, welke niet meer en niet minder bedraagt dan 5⅓ millioen th.; eenige der gegoedste ingezetenen waren als gijzelaars voor de betaling naar het Pruissische hoofdkwartier gevoerd. Men klaagde zeer over de behandeling, welke zij daar ondervonden, daar hun tot nachtleger niets dan eenige bossen stroo werden verstrekt.

Den 3den Mei was in het paleis des Konings te Koppenhagen een kabinetsraad gehouden, waarin op nieuw besloten was, om elken vrede, waarbij niet aan Denemarken het vrije bezit van het Deensche kroonland Sleeswijk gewaarborgd werd, tot iederen prijs van de hand te wijzen. De stemming der gemoederen in Denemarken was evenwel verre van opgewekt, want men was van oordeel, dat men weinig hulp van Europa te wachten had, en of het der conferentie zal gelukken, een einde te maken aan de geweldenarijen tegen Denemarken gepleegd, is onzeker.

Den 9den Mei, dus voor het begin der wapenschorsing, heeft er intusschen een scherp gevecht plaats gehad bij Helgoland, op de deensche westkust, tusschen de deensche fregatten, en de gewapende schepen der twee duitsche mogendheden. Bij dat gevecht zijn op het Oostenrijksch fregat *Schwarzenberg* 170 man buiten gevecht gesteld, en is het schip zelf in brand geraakt; volgens nadere berigten heeft het gevecht 1½ uur geduurd. Het deensch eskader had 100 stukken te stellen tegenover 88 der Duitschers. Volgens de meest geloofwaardige berigten hebben de Denen de overwinning behaald, hetgeen iedereen hun van harte gunt, en hebben de Oostenrijksche schepen moeten afhouden. Het engelsche fregat *Aurora*, dat, gelijk ik u meldde, naar de kust van Denemarken was gezonden, had zich ter hulpe bereid verklaard, van wie wordt niet gemeld, zeker van de Denen, maar hiervoor was beleefdelijk bedankt.

De Pruissen schijnen niet het minste letsel te hebben bekomen, zij hebben zich wijselijk op genoegzamen afstand gehouden; het schijnt noodig te zijn, dat zij, even als in den aanvang van den veldtogt in Sleeswijk, door hunne meer doortastende, dappere bondgenooten worden aangevuurd; alleen in het opleggen van contributiën schijnen zij het veel verder te hebben gebragt dan deze.

In het engelsch parlement heeft de tijding, dat de Denen de zege hadden behaald, een luid vreugdegejuich doen opgaan; Lord Palmerston zoude gezegd hebben, dat hij er eerder zou toe kunnen besluiten, om het geheele Oostenrijksch eskader in brand te doen schieten, dan te gedoogen, dat die vloot verder doordrong.

Dat deze toejuiching der Engelschen en hunne sympathie voor de Denen den Pruissen een doorn in het oog is, laat zich begrijpen.

Hunne dagbladen heffen luide klagten hierover aan, en wijzen op deze blijken van minachting, van wege de engelsche natie, en het gouvernement, jegens Duitschland, ofschoon, zoo als zij zeggen, Duitschland nu op het oogenblik de eenige mogendheid is, die handelend optreedt en met het wapen in de vuist den vrede van Europa verstoort. (Of zij meenen dat dit hun tot eere strekt??)

De koning van Pruissen schijnt dit wel te denken; bij de opening van de spoorwegbrug bij Coblenz, waar hij met de koningin tegenwoordig was, heeft hij in verscheidene korte aanspraken gezegd, „dat Pruissens stoffelijke en staatkundige vooruitgang ten naauwste zamenhangt met Pruissens weerbaarheid, dat het aanzien van het land steunt op het leger, en dat alleen onder bescherming van dit laatste kan gerekend worden op eene zekere en vruchtbare ontwikkeling der nijverheid."

De ministeriële weener bladen blijven voortdurend ontkennen, dat Oostenrijk zich tegenover Engeland zou verbonden hebben, om zijne vloot in geen geval de Oostzee te later binnen stevenen, zooals ik u onlangs meldde, dat de engelsche minister verzekerd had; men houdt het er intusschen voor, dat de heer Grey (de minister) den geest der Oostenrijksche staatkunde juist gekenschetst heeft, al is het ook met de waarheid overeenkomstig, dat de instructiën van den Oostenrijkschen vlootvoogd niet gewagen van een bepaald „verbod" tot binnenzeilen der Oostzee; tot nu toe is dan ook niets van dien aard geschied, en houden de Oostenrijksche schepen zich langs de kust van Denemarken en aan den mond der Elbe op.

In Engeland weet men nog niet met zekerheid, waaraan het overhaast vertrek van Garibaldi toe te schrijven is. De volksvergadering in Londen belegd, om verder tegen het verdrijven van dien volksvriend, en tegen het door de politie uiteendrijven van zulk eene vroegere „meeting" te protesteren, heeft op den bepaalden dag plaats gehad. 4 à 5000 man namen er deel aan. De politie had geene *openbare* maatregelen van voorzorg genomen. Vele sprekers hebben meer of min heftige toespraken gehouden, evenwel is de orde niet gestoord. De organen van den heer von Bismarck varen voortdurend heftig uit tegen deze vooringenomenheid van het Engelsche volk, zelfs van den vermoedelijken troonsopvolger, voor dezen held der revolutie.

In het wetgevend ligchaam te Parijs zijn de debatten over de begrooting begonnen. De heer Thiers heeft het eerst het woord gevoerd, en een breedvoerig overzigt gegeven van de finantiële administratie onder het tweede Keizerrijk sedert 1852.

De beroemde staatsman heeft de groote verdiensten doen uitkomen van de verschillende bewindsmannen, die door Keizer Napoleon hiertoe geroepen, elkander aan het ministerie van financiën hebben opgevolgd. Hij heeft echter gemeend, dat er somwijlen al te ligtvaardig over 'slands middelen is beschikt, en dat zulks voorzeker niet zou zijn geschied, als de bewindslieden waren beteugeld door de strenge contrôle van het parlementaire stelsel. De heer Thiers zou het merkwaardig talent bezitten, om vijf uren achtereen te spreken, zonder zijne toehoorders te vermoeijen of zelf vermoeid te zijn.

De ondervinding heeft evenwel geleerd, dat men bij het prijzen zijner redevoeringen, zijne woorden wel moet wikken en wegen. Zijn naam doet wel niet *altijd* den donder losbarsten, maar het *Journal des Débats* heeft zich onlangs bij het uitspreken van dien naam, een van die communiqué's op den hals gehaald, die tot de officiële waarschuwing in dezelfde verhouding staan, als het weêrlicht tot den donder.

In de hoogere kringen heeft deze redevoering van den heer Thiers over de geldmiddelen van den staat, eenen diepen indruk gemaakt, en is men beducht voor de uitwerkselen, die het gesprokene op de bevolking zal te weeg brengen. Aan alle officieuse regeringsdagbladen is last gegeven om de rede met nadruk te wederleggen. Spottenderwijs wordt aan den heer Thiers door zijne staatkundige tegenstanders den bijnaam van *Mirabeau-mouche* gegeven. Zoo als men weet, is de heer Thiers klein van persoon.

De heer Vuitry heeft uit naam der regering den heer Thiers wederlegd. De officiele redenaar heeft erkend, dat sedert de instelling van het keizerrijk, de begrooting met 700 millioen verhoogd is; maar tevens op eene in der daad treffende wijze, tot regtvaardiging van dit verhoogde cijfer aangevoerd, dat gedurende de 20 jaren, die de regering van Louis Napoleon zijn voorafgegaan, en dus van 1829—1849 de begrooting met een bijna gelijk bedrag is verhoogd. Als deze rekening naauwkeurig is, kunnen er weinig bemoedigende gevolgtrekkingen uit worden afgeleid, vermits alsdan aan de fransche bevolking het niet zeer aangename vooruitzigt wordt gegeven, dat zij, in geval de zaken op den tegenwoordigen voet worden voortgezet, over twintig jaren te voorzien zal hebben in eene staatsbegrooting van 3000 millioen fr. Verder is in Frankrijk te dezen dage door den minister Rouher en den graaf de Persigny een vredelievende toon aangeslagen, die overal met genoegen wordt vernomen. De laatste staatsman verklaart, „dat Frankrijk zijne militaire rol thans heeft afgespeeld, en geene andere belangen heeft dan zich ongestoord op de uitbreiding der zegeningen des vredes toe te leggen." Het is verblijdend, dat zulk eene verklaring komt van een kant, waar men magt heeft haar te verwezenlijken. De *Moniteur* deelt mede, dat de Regering de afkondiging der pauselijke breve, tot invoering van de romeinsche liturgie in het aartsbisdom Lyon, heeft verboden als in strijd met de wet.

De opstand in Algiers schijnt zoo goed als gedempt te zijn. Tusschen den generaal Martineau, aanvoerder eener fransche kolonne, en een magt van 5000 opstandelingen heeft een bloedig gevecht plaats gehad. De opstandelingen zijn met zwaar verlies terug gedreven, en schijnen geheel ontmoedigd.

Wat Polen betreft, alles schijnt het onderdrukken van den opstand aan te kondigen. In Warschau is in de kerken een brief voorgelezen van den aartsbisschop Felinski, die daarin verklaart, dat de kerkelijke rouw geëindigd is; dus worden nu weer klokken geluid en de orgels bespeeld. Hoe lang zal het duren, voordat de rouw geëindigd is in die familiën, en ze zijn er zoo velen, die hunne betrekkingen in dezen ongelijken worstelstrijd hebben verloren!

Keizer Alexander heeft aan den minister Gortschakoff een eigenhandigen brief geschreven, waarin hij hem dank zegt voor de diensten, in den laatsten tijd aan den staat bewezen, bijzonder ten opzigte van de politieke verwikkelingen, welke door den poolschen opstand waren te weeg gebragt.

Ten blijke zijner bijzondere tevredenheid, vereert hij aan hem en aan den generaal Berg, stedehouder des Keizers in Polen, zijn portret met diamanten omzet, om het naast de ridderorden te dragen.

Ten gevolge van de overwinningen, die de Russen in den laatsten tijd in Circassië hebben behaald, heeft de bevolking van dat land besloten, het in massa te verlaten en voornamelijk eene schuilplaats in Turkije gezocht. Deze verhuizing heeft in overleg tusschen de Russische regering en de Porte plaats gehad, deze laatste heeft eenige schepen voor de vlugtelingen beschikbaar gesteld, om hen over te brengen. 70,000 Circassiers waren reeds in Turkije aangekomen, en deze zouden in de eerstvolgende maanden door nog 300,000 gevolgd worden. Er heerschte onder deze lieden eene onbeschrijfelijke ellende; van sommige transporten heeft slechts de helft levend de Turksche havens bereikt, en werden deze overgeblevenen door ziekte en gebrek vreeselijk geteisterd. Te Konstantinopel werden met persoonlijke medewerking des Sultans gelden ingezameld, om den nood te lenigen. Men zegt dat de Porte voornemens is, om eenige duizenden van deze Circassiërs in het leger in te lijven; zoo als bekend is, zijn zij uitmuntende krijgslieden.

Het liberale ministerie gaat in België voort met besturen, en zal tot groote ergernis der clericalen, nu ook nog eenige administrative verordeningen invoeren op de wet voor het lager onderwijs. Tot dusverre waren de gemeenten geregtigd, om openbare scholen in te rigten, zoo als zij zelven noodig en nuttig oordeelden, nu is bij eene ministeriële circulaire de aanschrijving ontvangen, om op alle gemeentescholen het staatsonderwijs in te voeren. Gelijk men gevoelt, verliest de geestelijkheid hierdoor veel van haren invloed. Ook heeft de raad van Brussel bepaald, dat op een der pleinen, en wel voor het zoogenaamde Koningshuis, een gedenkteeken zal opgerigt worden ter eere van de graven van Egmond en Hoorne. Dit besluit is niet geschikt, om het misnoegen der clericalen te doen verminderen.

Hier in ons vaderland houdt men zich voor het meerendeel slechts met plannen des vredes bezig. Zoo verneemt men dat er een plan bestaat, om de stad 's Gravenhage door middel van een kanaal door de duinen met de Noordzee in regtstreeksche verbinding te brengen. Zoo dit plan doorgaat, is er voor de residentie zeker eene groote verandering ophanden, zij zoude dan van eene landstad, eene zeestad worden, en zeker vele kooplieden tot zich lokken, daar zij nu bijna uitsluitend door ambtenaren en renteniers bewoond wordt.

De wet tot regeling van het onderwijs in de Indische taal-, land- en volkenkunde, is door de tweede kamer der Staten-Generaal met 41 tegen 20 stemmen aangenomen. De instelling van het onderwijs zal gevestigd worden te Leiden.

Wat het buitenland betreft, zoo heeft de Bey van Tunis de bestaande constitutie moeten intrekken. De opstandelingen eischten, dat de afgetreden ministers in staat van beschuldiging zouden worden gesteld, en dat er waarborgen zouden worden gegeven tegen verdere afpersingen. De arabische Bey, dien de opstandelingen tot aanvoerder hadden gekozen, had een leger ook 40000 man onder zijne bevelen. Overigens schijnen de vreemdelingen niets te lijden door dezen opstand, die tot nog toe van zuiver huishoudelijken aard schijnt te zijn. De laatste berigten luiden even wel minder geruststellend. De opstandelingen hadden verscheidene steden geplunderd.

De Noord-Amerikanen zijn in den laatsten tijd telkens ongelukkig in den strijd tegen de Zuidelijke confederatie. Plymouth is stormenderhand door de Seperatisten onder den generaal Hoke vermeestend.

Deze generaal werd door twee stormrammen ondersteund, en wil nu zijne operatiën tegen de kust van Noord-Carolina voortzetten.

De geldelijke ongelegenheden, waarmede het Federalistische gouvernement te kampen heeft, nemen steeds toe. Om hierin te voorzien, heeft het huis der vertegenwoordigers een besluit genomen, om de invoerregten voor den tijd van twee maanden te verhoogen met 50 pc. De besluit is door den Senaat te Washington goedgekeurd.

Onder ander nieuws, dat uwe lezers misschien belang zal inboezemen, behoort nog dat Sir Stephenson dezer dagen Parijs heeft bezocht. Zoo als men weet, heeft hij de eerste spoorwegen in Egypte, Britsch-Indië en Turkye aangelegd. Thans verzamelt hij kapitalen, tot het aanleggen van spoorwegen in China, welke dat rijk met Britsch-Indië zullen verbinden, door eene lijn van 16000 Eng. mijlen.

Aan de universiteit te Petersburg studeren thans 33 jonge dames in de geneeskunde. Verscheidene dezer vrouwlijke studenten, die zich bekwamen om de geneeskundige praktijk uit te oefenen, behooren tot de hoogere standen der bevolking.

POLITIEK OVERZIGT.

De wet op het onderwijs in de Indische land-, taal- en volkenkunde is in de tweede kamer aangenomen met 41 tegen 20 stemmen, nadat de ministers van binnenlandsche zaken en koloniën haar in uitmuntende redevoeringen hadden verdedigd. De instelling zal te Leiden gevestigd worden, maar aan het onderwijs dáár genoten, zullen geene bijzondere privilegien verbonden zijn. Een ieder, waar hij zijne kundigheden ook opgedaan heeft, zal zoowel hier te lande, als in Indie tot het examen worden toegelaten, als hij het ambtenaarsleven wil intreden. *Het vroegere radikaal-systeem is daarmede vervallen* en alweder eene bron van begunstiging gestopt. Bij koninklijk besluit zullen reglementen op de examina en andere bepalingen tot uitvoering der wet worden gemaakt. De verandering in de concessie van de doorgraving van Holland op zijn smalst is insgelijks door de tweede kamer bekrachtigd en de definitieve begrooting van buitenlandsche zaken *met algemeene stemmen* aangenomen. Bij de beraadslaging over dit laatste ontwerp is gebleken, dat de regering voornemens is *een eskader naar de Japansche wateren te zenden.*

Voorts heeft de minister van finantiën op eene interpellatie van den heer de Keverberg, een nieuw plan ontwikkeld tot afschaffing van alle plaatselijke accijnsen.

De commissie, in wier handen de stukken betreffende de zaak van den heer Stieltjes is gesteld, heeft rapport uitgebragt. De conclusie luidt:

„De commissie vermeent door een naauwgezet onderzoek, door eene ontleding der onderscheidene punten het hare gedaan te hebben, om door de kamer een oordeel te laten vestigen. Mogt zij hier of daar in eenige beoordeeling getreden zijn, van een eindoordeel meent zij zich te moeten onthouden. Zij stelt voor haar verslag te doen drukken en ronddeelen, en een afschrift er van te verzenden aan den minister van koloniën."

Waarschijnlijk gaat de Tweede Kamer na afhandeling van nog eenige zaken van minder gewigt in den loop dezer week uiteen, om, als er geene buitengewone omstandigheden plaats grijpen, niet vóór de sluiting der zitting weder te zamen te komen.

NEDERLAND.

Rotterdam, 16 Mei. — Den 6den Mei 1864 heeft te Berlijn de uitwisseling plaats gehad der acten van bekrachtiging van de tusschen Nederland en Pruissen op den 14den Maart 1864 gesloten overeenkomsten wegens de aansluitingen van de spoorwegen Nijmegen-Cleef en Venlo-Viersen-Kempen.

— Volgens een van Zr. Ms. minister-resident te Kopenhagen heden ontvangen telegram, koudigt de Deensche regering officieel de opheffing aan der blokkade, te rekenen van den 12den Mei.

— Zr. Ms. besluit van den 22sten Maart jl., No. 70, waarbij het HD. onder anderen heeft behaagd, *eervolle belooningen toe te kennen aan officieren, onder-officieren en verdere manschappen, die zich bij de gevechten in de Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo*, van af ultimo December 1861 tot en met Februarij 1863, onderscheiden hebben, is door het departement van oorlog bij eene algemeene order aan het leger medegedeeld, zijnde de chefs der corpsen uitgenoodigd gemeld besluit op *drie* achtereenvolgende appèls te doen voorlezen.

— Z. M. heeft benoemd den civielen ingenieur *F. P. Schlosser*, tot adsp.-ing. van den waterstaat en 's lands burg. openb. werken in Ned. Indie; den heer *S. van Dissel Jr.*, gew. kweekeling van de kon. akademie te Delft, tot ambt. der tw. kl. voor de burgerl. dienst in Ned.-Indie; voorts den met verlof hier te lande aanwezigen majoor der inf. bij het leger in Ned. Indie *K. G. Fritsen* alsnog benoemd tot ridder der 4de kl. van de mil. Willemsorde, ter zake van zijn gedrag bij de expeditie op de Noord en Zuidkust van Ceram, gedurende de maanden Sept., Oct., Nov. en Dec. 1860; op verzoek, aan den majoor der inf. van het leger in Ned. Indie *B. H. J. Rijks*, thans met verlof hier te lande, met ingang van 1o. Junij 1864, een eerv. ontsl. verleend uit Zr. Ms. mil. dienst, met toek. van den rang van luit.-kol. en van pensioen.

— De koninklijke akademie van wetenschappen in België heeft den heer Bakhuizen van den Brink tot haar medelid benoemd, en de gouden medaille, ter waarde van 600 francs voor de beste lofrede op Vondel, toegekend aan den heer dr. de Jager, te Rotterdam."

— Te Amsterdam is overleden de heer J. M. L. Roll, rustend leeraar der Evangelisch-Luthersche gemeente aldaar.

— Uit Wiesbaden is berigt ontvangen van het overlijden van den heer J. van den Bosch, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw. Tot in het vorige jaar bekleedde de overledene de waardigheid van voorzittend meester der vrijmetselaars loge *l' Union Royale* alhier.

FRANKRIJK.

Volgens een door den *Moniteur* medegedeeld berigt uit Tunis waren de Arabische volksstammen door de gedeeltelijke concessiën van den bey niet tevreden gesteld, en trokken zij met eene gewapende magt van veertig duizend man naar de hoofdstad, om er een anderen souverein, en wel iemand van Arabische en niet van Turksche afkomst, op den troon te plaatsen.

In de vallei van Medjerda moeten de Arabieren de voornaamste plaatsen geplunderd hebben. De stad Hébeur, ten noorden van Kef, was door hen met de wapens in de hand veroverd en verwoest. Er werden Fransche troepen aan de grenzen geconcentreerd, ten einde aan alle eventualiteiten het hoofd te kunnen bieden.

HANDELSBERIGTEN.

Rotterdam, 16 Mei.

De handel in *Koloniale Waren* bepaalde zich sedert onze vorige hoofdzakelijk tot den verkoop van ruim 9000 krandjangs *Suiker* tot vastere prijzen van f ¼ à f 1 onder Maart, een gevolg van de meerdere vraag naar geraffd. voor Engeland tot circa f 1 hooger; 9150 bn. Tafel-Rijst tot f 12 à 17 naar kwal., zoomede 6200 bn. Java tot f 9 à 10½, en 15980 ps. do. buffel- en Runder-*Huiden*. Met *Koffij* bleef het vast, maar met het oog op de N. H. M. veiling op 18 dezer, ging er zeer weinig om. *Specerijen* mede vast, maar de vraag was minder levendig. *Katoen* was in navolging der markt te Liverpool, weer hooger in prijs. *Indigo* zeer vast en met aanhoudende vraag. *Tin* met weinig handel op ca. vorigen prijs en *Arak* voortdurend in flaauwe stemming.

SUIKER. Ruwe. In de laatste dagen was meer vraag voor Geraffineerd voor Engeland, voornamelijk gepapierde Melissen, waardoor dat artikel circa f 1 in prijs verbeterde. Ook voor Ruwe Suiker waren betere prijzen te bedingen. Verkocht werden alhier en te Amsterdam:

851	kr.	Soerabaija	No.	15 à 16	pr. Duisburg	f 1	onder Maart.
527	"	Pasoeroean	"	15 à 17	" Bilderdijk	" ¾	" "
590	"	"	"	14 à 18	" Marseille	" 1	" "
768	"	"	"	10 à 18	" Alcyone	" ½	" "
577	"	"	"	14 à 15	" Duisburg	" ¼	" "
929	"	Soerabaija	"	18	pr. Mar. Willem	f ¼ à ½	" "
480	"	"	"	14			
1400	"	"	"	17 fraai	pr. Regina Maris, Duisburg & Nijverheid	f 41¼.	

benevens nog ca. 3000 kr. vroeger verk. zeilende uit de tweede hand, verkocht tot f ½ onder November; bijna alle deze verkoopen waren voor binnenlandsche raffinaderijen tegen ruiling van geraffineerd.

KOFFIJ. In afwachting der veiling op 18 dezer, bleef de positie van het artikel onveranderd; omtrent den vermoedelijken afloop van die veiling, valt thans nog niets met eenigen grond te zeggen. Zooveel is intusschen zeker, dat nu onze Java Koffij goedkoop wordt, in verhouding tot de bijsoorten, de aftrek moet toenemen, want behoefte bestaat allerwege. In afwachting van de veiling, onthoudt men zich van het doen van inkoopen, die grooter zijn dan voor dagelijksche behoefte, en is dien ten gevolge de notering van goed ord. Java nominaal 44 à 45 c., al naarmate of men koopen of verkoopen wil.

THEE. Er is geen verandering in de noteringen, en de handel was niet levendig. De markt verkeert overigens in eene vaste positie.

In RIJST was meer handel, doordien de houders besloten tot de tegenwoordige prijzen te verkoopen. Deze week hadden alhier de volgende afdoeningen plaats, als: ca. 1400 bn. Java Tafel- per Henriette, tot f 16, 300 bn. dito afwijkende kwal. tot f 13½; 7328 bn. dito, restant der lading per Java, half goede en half afwijkende kwal. tot f 17 en 12; 2200 bn. Java per Nova Zembla en Johanna Christina tot f 9 en f 10, 1298 bn. per Cornwallis en Rudolf tot f 9¾ en ca. 2700 bn. Java ex Rudolf tot f 9 à 10½.

SPECERIJEN bleven gevraagd voor uitvoer en speculatie, ofschoon het in de laatste dagen iets stiller was; *Noot* No. 1 76 à 77 c., No. 2 69 à 70 c.; *Foelie* D 62 c; *Nagelen* No. 2 27 c. en *Peper* 20½ à 21 c. entr.

In Java TABAK ging in afwachting der veiling op 20 dezer, niets om, en de markt onderging geen verandering. Van Manilla Sigaren worden alsdan geveild: 60 mille Regalia 1a, 59 mille dito, 2a Habanos, 25½ mille dito, 2a Cortados, 9 pakk. Manilla, 123 pakk. Java tabak, circa 800 mille Sigaren, diverse soorten, 530 pakk. Java, S S, 200 mille Manilla Sigaren, 2a Habanos 1863, 200 mille dito, 2a Cortados 1863, 20 mille dito, 3a Habanos 1863, 20 mille dito, 4a Habanos 1863.

Van HUIDEN werden de volgende afdoeningen bekend: 780 Buffel per Merchantman, 560 O. I. per Cornwallis, 1220 dito per Merchantman, 2427 dito per Johanna, 410 dito per Johanna, 878 en 177 BS dito per County of Lanark, 165 dito per Mary & Hillegonda, 500 Buffel per Elisabeth, 81, 250 O. I., 420 en 75 dito per Henriette, 596 en 64 dito per Zeemanshoop, 859 en 515 dito per Mary & Hillegonda, 469 en 95 dito per Indina, 464 dito en 60 O I. per Macasser, 1431 en 500 O. I. per Henriette, 500 Buffel per Elisabeth, 944 dito per Jedo, 1000 dito per Sophia Amalia, 360 dito per Catharina, 393 dito per Marinus, 260 en 175 per Henriette. De markt bleef in vaste stemming.

KATOEN. Te Liverpool was de markt weer vaster, en werd ½ à ¾ d. hooger betaald. Dien ten gevolge was ook hier de stemming merkelijk beter, en vonden er eenige verkoopen plaats in O. I. voor uitvoer en op speculatie.

INDIGO. De markt bleef zeer vast, en volle veiling-prijzen werden besteed. Te Londen werd in de veiling van 8603 kn. Bengaal, Kurpah. Madras enz., voor de 1e en 2e soort 3 à 6 d. hooger dan in de vorige veiling besteed, en voor Madras pari à 3 d. lager.

Banka TIN bleef à f 66½ te koop. De Engelsche markt blijft ook zoo flaauw gestemd, dat, zoolang daarin geen verandering komt, er ook hier aan geene verbetering valt te denken.

ARAK zonder bekende verkoopen in de 1e. hand, en de prijzen zijn nominaal onveranderd. Te Amsterdam werden bij inschrijving afgedaan 30 leggers ex Margaretha, en 29 leggers ex Maria Adolphina.

DROOGERIJEN met weinig handel, en de markt onderging nagenoeg geene verandering.

BINDROTTING. Afdoeningen werden niet bekend.

SCHEEPSBERIGTEN.

NEDERLANDSCHE HAVENS.

Aangekomen.

TEXEL. 14 Mei. *Prins Carl*, Burgman, Java.

Vertrokken.

BROUWERSHAVEN. 10 Mei. *Joan*, Cherpion, Padang. — 11 *Huydecoper*, Reinders, Bat. — 12 *Nova-Zembla*, Mammes, do.; *Maria Elisabeth*, Bonjer, do.; *Bezoekie*, Reckers, do.; *Brouwershaven*, Huizer, Samar. — 13 *Cornelis Anthonie*, Bouten, do.

TEXEL. 10 Mei. *Anna*, Bat. — 14 *Henriette Geertr.*, Coller, Soerab. — 15 Zr. Ms. tranportschip *Helden*, komm. Stort, Rio-Jan. en Batavia.

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

DEAL. 10 Mei. *Nord*, Lange, Batavia.

FALMOUTH. 10 Mei. *Ida Wilhelmina*, Rotgans, Java (n. (Rott.) — 11 *Sir Robert Peel*, Lange, Soerabaija (n. Amsterdam.)

Vertrokken.

LIVERPOOL. 7 Mei. *Cherokee*, Torrance, Batavia.

Gepasseerd.

BEVEZIER. 7 Mei. *Kortenaar*, Schuchard, Rott. n. Batavia.

FOLKESTONE. 7 Mei. *Souburg*, Zwart, Rott. n. Batavia.

POORTLAND. 7 Mei. *Batavia*, v. Dulder, Amst. n. Batavia.

FALMOUTH. 14 Mei. *Sophia Kon. der Nederlanden*, Klein, v. Java n. Rotterdam.

SORLINGS. 10 Maart. *Joh. Maria*, Wilhelmie, Padang n. Rotterdam.

Zeilklaar.

NEW-YORK. 23 April. *Rocket*, Freeman, Batavia.

SAN-FRANCISCO. 26 Maart. *Cornelia*, de Vries, Hongkong.

In lading.

LIVERPOOL. 10 Mei. *Gazelle*, Le Gros, Soerabaija.

Gepraaide Schepen.

4 Maart. Op 28o ZBr. en 32o OL., *Regina Maris*, Ouwehand, v. Soer. n. Amsterdam.

15 Maart. Op 35o ZBr. en 21o OL., *Corn. Hendrika*, v. Straten, v. Hongkong. n. Liverpool.

16 Maart. Op 35o ZBr. en 18o OL., *Nederland*, v. Steenderen, v. Bat. n. Amsterdam.

10 April. Op 3o 35' NBr. en 35o 12' WL., *Helena en Anna*, v. Aalborg, v. Rott. n. Batavia.

Vertrokken Passagiers van Nederland.

Naar Soerabaija. Per *Henriette Geertruida*, kapt. Coller: de Heer Fredrick Louis August Muller.

Van elk in deze Courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet

H. M. VAN DORP.

Snelpersdruk van H. M. VAN DORP, Batavia.